

Desetnica 2020

Desetnica je nagrada za otroško in mladinsko književnost, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev za uveljavljanje izvirnega otroškega in mladinskega leposlovja.

Junija 2020 je bila podelitev desetnice 2020: med deset nominiranih del se je uvrstilo kar osem takšnih, ki so primerna za branje na razredni stopnji: dve pesniški zbirki Škratovske oči Anje Štefan in *Tri vrane s platane* Jureta Jakoba; živalska pravljica Vesne Radovanovič *Petelinček se zaljubi*; zbirka pravljic Bine Štampe *Žmavc Kraljična onkraj ogledala: pravljicnih devet in ena za nasmeš* in dve realistični povesti *Bo res vse v redu?* Cvetke Sokolov in že z večernico 2019 nagrajeno delo Andreja E. Skubica *Babi nima več*

telefona. Tudi zmagovalno delo je nadvse primerno za branje na razredni stopnji.

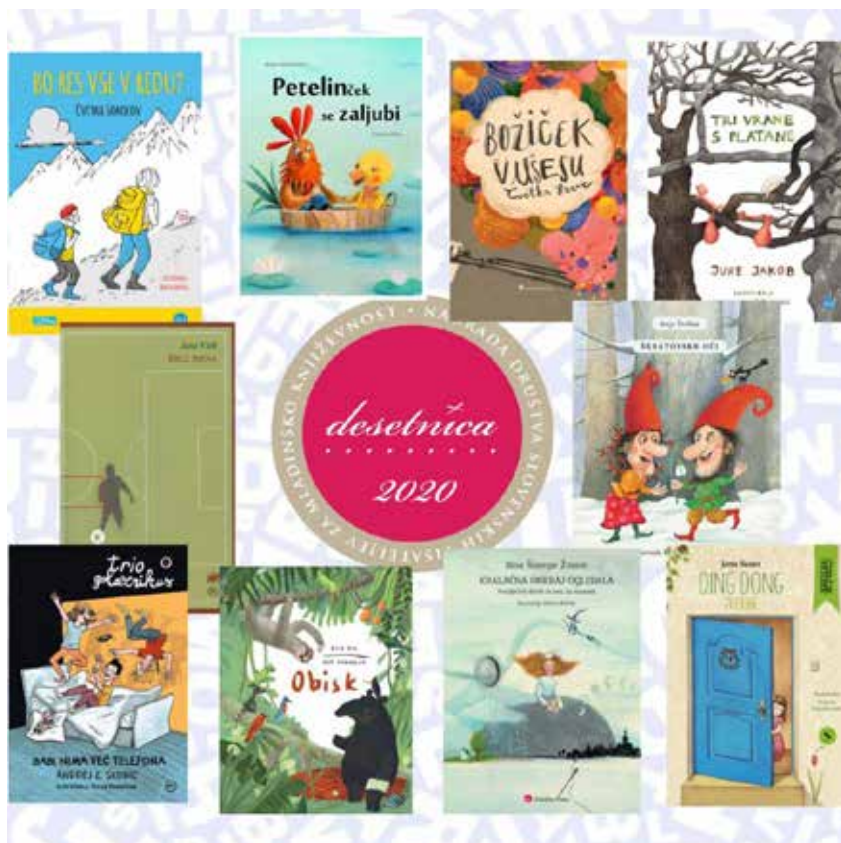
Nagrado desetnica 2020 je prejela Jana Bauer za delo *Ding dong zgodbe*; ilustracije Bojana Dimitrovski. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2018.

Jana Bauer (1975), pisateljica in urednica, piše fantastično prozo za otroke, leta 2002 je izdala delo *Izginjevalec čarovnic*, 2006 *V deželi medenjakov*, 2011 *Groznovilca v Hudi hosti*, 2016 *Groznovilca in divja zima*, 2018 *Ding dong zgodbe*.

Avtorica je bila doslej trikrat nominirana za večernico, 2018 za delo *Groznovilca in divja zima*; 2012 za delo *Groznovilca v Hudi hosti*; 2003 za delo *Izginjevalec čarovnic*. Za nagrado desetnica je

bila nominirana leta 2018 za delo *Groznovilca in divja zima*; 2012 za delo *Groznovilca v Hudi hosti*.

Nagrajeno delo ***Ding dong zgodbe*** sodi v kratko fantastično prozo, pri čemer prestop iz realnega sveta v fantastični svet vedno naznani hišni zvonec. Naslovnica knjige deluje kot dvoje vrat, skozi katera lahko enakovredno, z obeh strani, vstopamo v dogodivščine, ki se dogajajo deklici (skriti za modrimi vrati) in z druge strani dečku (ki kuka izza rdečih vrat). V dekličini zgodbi najdemo posvetilo Miji, v dečkovi zgodbi je posvetilo namenjeno Martinu. Šest zgodb na eni in drugi strani (Vitez, Nindže, Gusarji, Čarovnica, Povodni možek, Vesoljček) ponuja podoben zaplet z istimi literarnimi liki, le da ju deklica in deček zapleteta in razpleteta vsak na svoj način. Avtorica ju predstavi domiselno, in sicer skozi dva pripovedovalca, dekličino zgodbo pripoveduje oče, dečkovo pa mama; zgodbi sta pripovedovani drugoosebno, kot neke vrste nagovor človeškima junakoma. To je gotovo simpatična posebnost s spoznavno vrednostjo, zaradi katere imajo mladi bralci priložnost, da se globlje poistovetijo s sodobnimi pustolovščinami, kot jih nudi zabavno predstavljen otroški domišljjski svet. Knjiga je bogato ilustrirana, ilustracije je ustvarila Bojana Dimitrovski, ki je v sredini knjige, ko se srečata dečkova in dekličina zgodba, upodobila ključne like: dečka, deklico, čarovnico, vesoljčka, nindžo, gusarja (manjkata vitez in povodni možek), v spodnjem desnem (ali zgornjem levem) kotu je le s čevljem in delom obleke upodobljena mama.

Slika 1: Nominirana dela za nagrado desetnica 2020

Slika 2: Izsek iz knjige. Vir: *Ding dong zgodbe*, 2018: 64–65 (objavljeno z dovoljenjem založbe).

Deklica in deček (Mija in Martin) sta radovedna otroka, h katerima prihajajo literarni liki iz drugih knjig, za razrešitev problemov pa je seveda treba poznati izhodiščna besedila in k sreči se deklica in deček spoznata na zgodbe. Medbesedilni elementi iz literarnega kanona po vsebinskih značilnostih (iz ljudskih in klasičnih pravljic, npr. kako princeska izbere pravega snubca), po strukturnih elementih (npr. kaj vse morata narediti povodni možek in deček, da bi uspešno opravila nalogo, pri čemer gre za verižno

zgradbo), ali po prepoznavnih literarnih likih (zakaj se čarovnica pritožuje nad Metko; kje so črni plesni čevlji povodnega moža, posebno vprašanje seveda je, kje je Urška), so mojstrsko prepleteni v nove zgodbe. **Čeprav včasih tudi to znanje ne zadošča, npr. ko deček pomaga vesoljčku iskati čikagi**, razmišlja: »Težko je iskati nekaj, česar nisi še nikoli videl.« (Bauer 2018: 55) Avtorica v delu sicer uporablja knjižni jezik, mestoma pa, zlasti v dialogih, literarnim likom pušča jezikovno svobodo, npr. gusar, ki slabo bere in se

izraža v pogovornem jeziku. In če nekdo ne bere dobro, čeprav je to gusar, se hitro primeri zamenjava: skriti zaklad lepote je zemljevid do frizerskega salona, ne do zaklada. Ali pa to, da lahko obredemo ves svet (z vesoljčkom celo vesolje), gremo na najvišjo goro, na samotni otok, v najboljši zabaviščni park ... in ugotovimo, da potrebujemo le »mamo, ki ve, kako moraš otroka imeti rad.« (Bauer 2018: 62) Ko na vratih pozvoni, je torej čas za pobeg v igrivo in humorno zapisane *Ding dong zgodbe*.

